

Leergemeenschappen

Peter B. Sloep

Fontys Hogescholen/Open Universiteit Nederland

Vlaams-Nederlandse ontmoetingsdagen

25 & 26 maart 2004

Overzicht

- wat je wilt hoeft nog niet ook te kunnen
- willen: vraagsturing in het onderwijs
- willen: samenwerkend leren
- kunnen: uitvoeringsprobleem
- kunnen: drie oplossingsvoorstellen
- conclusie

Willen versus kunnen

- voorbeeld: visserijbiologie en visserijbeleid
- visserijbiologen rekenen vangstscenario's door met wiskundige modellen
- beleid/politiek beslist hoeveel er gevist wordt
- en dan weet je of wat de beleidsmaker wil ook inderdaad kan

Willen versus kunnen

- doelstelling (vangstquotum) is kwantitatief
- afwijking is kwantificeerbaar
- beleidsscenario's zijn doorrekenbaar
- in onderwijsland is dat wat lastiger ...

Wens: vraagsturing

- student meer zeggenschap over:
  - inhoud van het onderwijs
  - aanbiedingsvorm van het onderwijs
  - plaats, tijdstip en tempo van studeren

HOOP 2004

“Een tweede lijn in de gedachtevorming bij de overheid is die van ketenomkering en (meer) vraagsturing: daarbij wordt de organisatie van bijvoorbeeld onderwijs en zorg minder afhankelijk gemaakt van het aanbod, en meer van de vragen of vragers.” (blz. 13)

Innovatieagenda Hogescholen

‘Een vraaggestuurde aanpak en het sneller betrekken van spelers uit de schakels in de innovatieketen zullen leiden tot meer toepassing van kennis.’ (blz.6)

Wens: samenwerkend leren

- geen kennis overdragen en uit het hoofd leren, maar zelf kennis construeren door betekenisgeving (constructivisme)
- niet alleen, maar samen met anderen (sociaal-constructivisme)

Dave Merrill

- knowledge is constructed from experience
- learning is a personal interpretation of the world
- learning is an active process in which meaning is developed on the basis of experience
- conceptual growth comes from ... the changing of our internal representations through collaborative learning
- learning should be situated in realistic settings; testing should be integrated with the task ...

Uitvoeringsprobleem

- Groepjes maken om samenwerkend leren te entameren
- Groepjes krijgen opdrachten die ze moeten uitvoeren (problem based learning, project based learning)
- Groep is zo keurslijf dat nauwelijks ruimte biedt aan vraagsturing; er is aanbodsturing

Oplossingsvoorstel I

- Sluit aan bij bestaande gemeenschappen (training, communities of practice, Etienne Wenger), maar
  - Sluiten ze inhoudelijk bij je onderwijs aan?
  - Mogen studenten wel meedoen?
  - Bieden ze een voldoende veilige omgeving voor actieve participatie (lurken alleen is niet genoeg)?

Oplossingsvoorstel 2

- Richt als onderwijsinstelling zelf een community in
- laat die persisteren om hoge investeringen van studenten te voorkomen
- Learning network-R&D programma OUNL (<http://www.learningnetworks.org>), gericht op levenslang-lerenden

Oplossingsvoorstel 3

- Richt 'virtuele bedrijven' in, gesimuleerde bedrijven waar studenten
  - competentiegericht
  - in teams
  - aan authentieke problemen werken
  - in een door ict-ondersteunde omgeving

Conclusie

- ‘paradox’ is niet eenvoudig op te lossen, geef dus ook toe: niet alles wat je wilt kan ook, maar
- inrichten van leergemeenschappen kan helpen
- mits duurzaam
- mits inhoudelijk flexibel en relevant
- samenwerken kan helpen dit te realiseren

Dank u!

p.sloep@fontys.nl
peter.sloep@ou.nl
<http://pbsloep.nl>